

MAT

MAKROEKONOMSKE ANALIZE I TRENDVI

MACROECONOMIC ANALYSES AND TRENDS

MAKROEKONOMSKE ANALIZE I TRENDVI

Broj 196, februar 2011.

Beograd, 8. mart 2011.

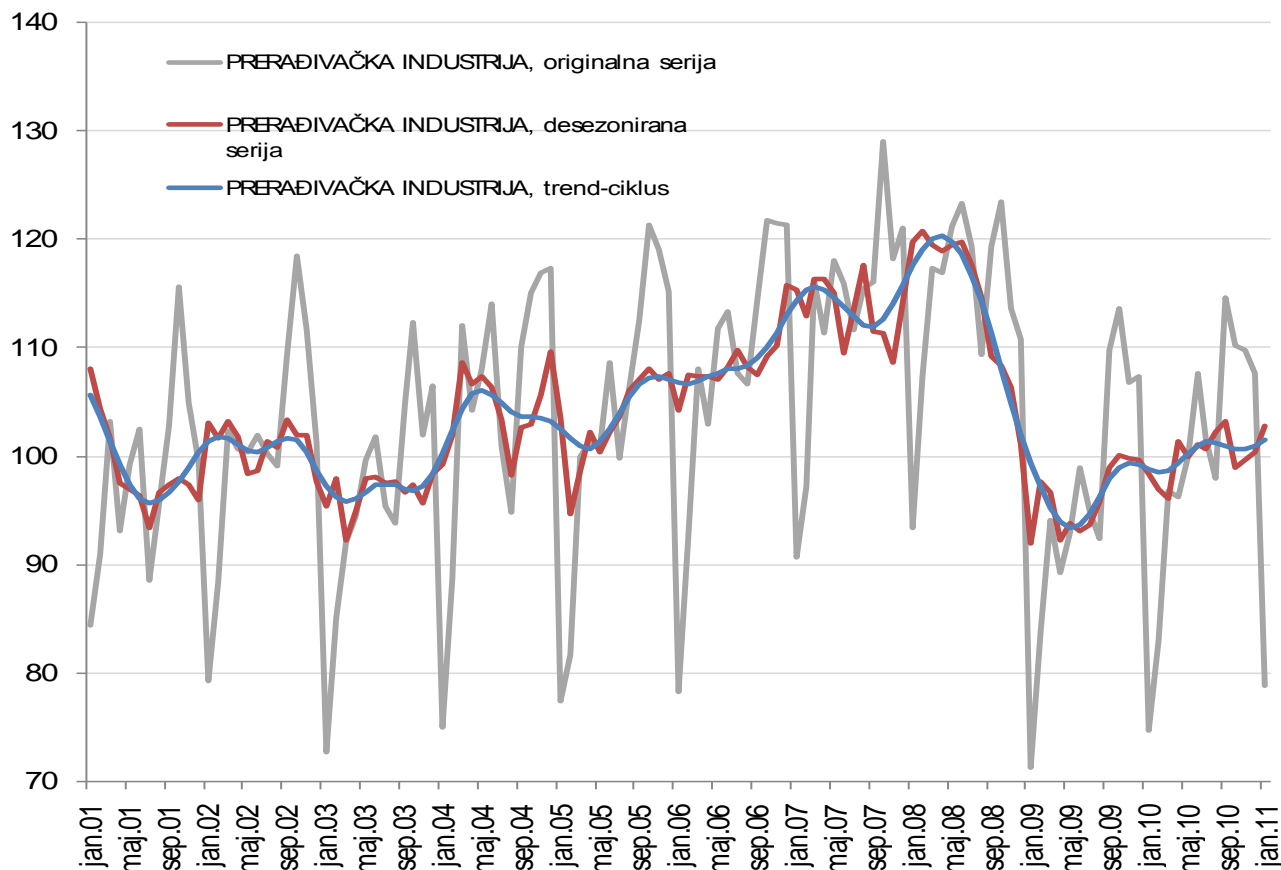

Makroekonomski pregled i očekivanja privrednika

- Januar je (statistički) nepouzdan mesec, uz to i promena klasifikacije
- **Pozitivne tendencije:**
 - ✓ Industrijska proizvodnja raste
 - 3,2% desezonirano i 3,8% u odnosu na januar 2010
 - tri najveća dopinosa: prehrambena industrija, farmaceutska industrija, osnovni metali)
 - ✓ Izvoz i uvoz zadržavaju dinamiku iz 2010.
 - 30% i 20% godišnjeg rasta
 - ✓ Nagoveštaj porasta investicija
 - porast proizvodnje i uvoza sirovina i opreme

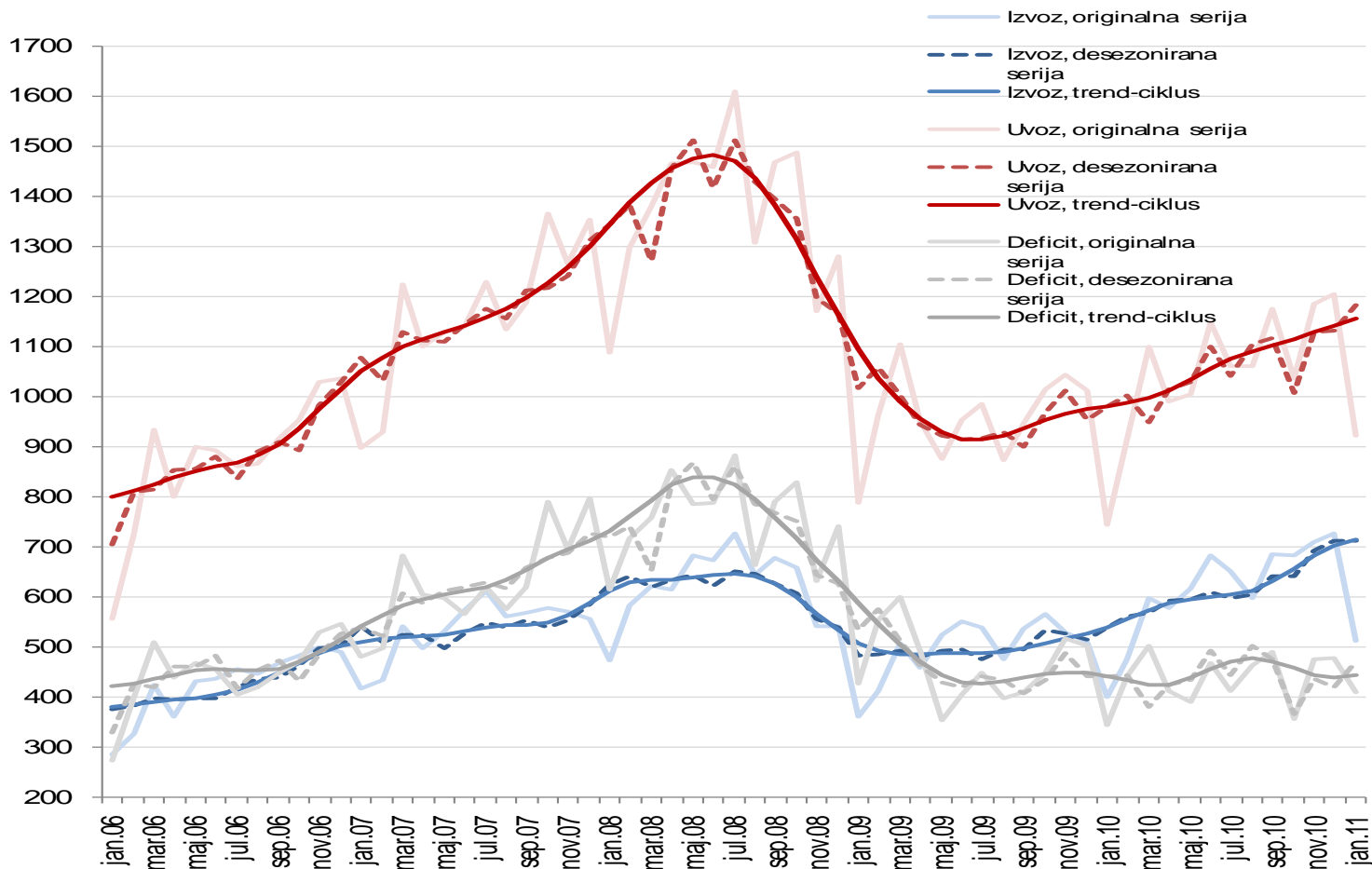

Prerađivačka industrija 2001-2011. (indeksi, 2010=100)

Spoljnotrgovinska razmena Srbije 2006–2011. (mil.evra)

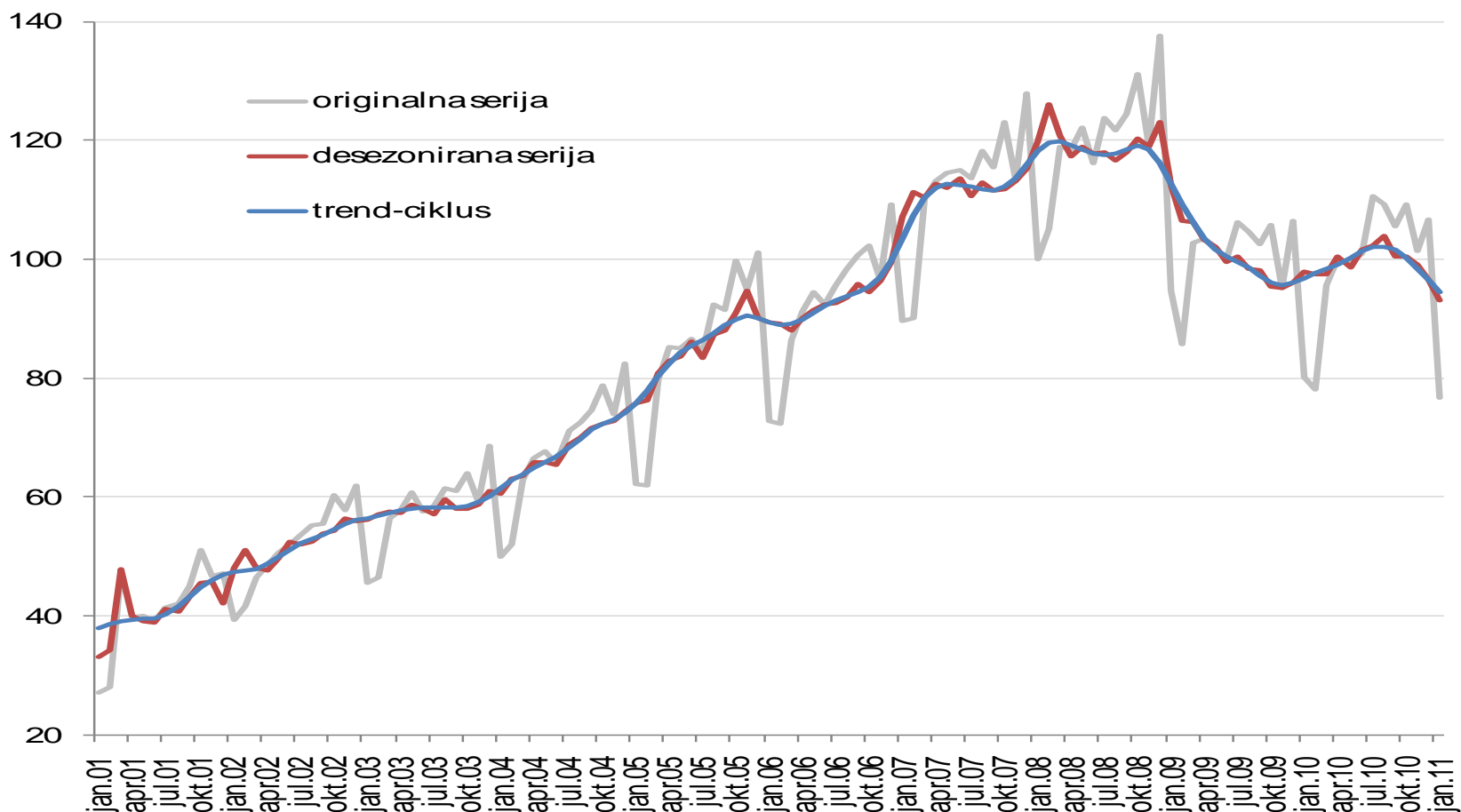

Negativne tendencije:

- Potrošnja i dalje realno opada
- Inflacija visoka i u januaru
 - 1,4% u odnosu na decembar i 11,2% u odnosu na januar 2010.
- Inflaciona očekivanja i dalje visoka
 - 81% firmi očekuje rast cena inputa u naredna tri meseca (u januaru 72%), uz 43% firmi koje očekuju rast cena svojih gotovih proizvoda (u januaru 46%)
- Rekordni očekivani rizik poslovanja
- Dalji pad zaposlenosti (za 4.600 lica)
- Rekordno zaduživanje Trezora u februaru
 - rekordna emisija trezorskih zapisa u iznosu od 70 milijardi dinara, gotovo polovina denominirana u evrima

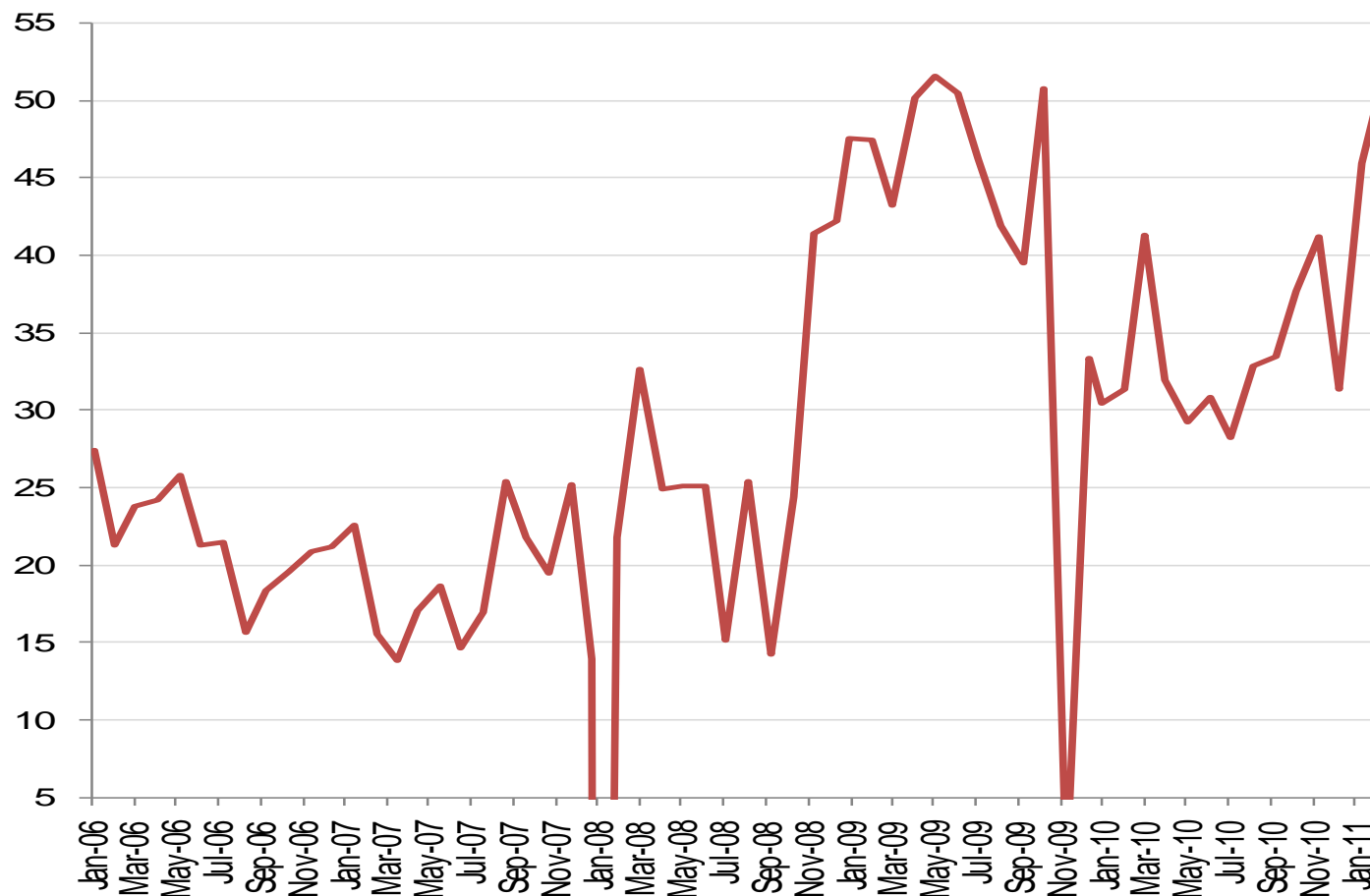

Promet robe u trgovini na malo 2001-2011. (stalne cene, 2010=100)

Indikator opšteg nivoa rizika u poslovanju u naredna tri meseca

Tema broja:

O Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji

- Već su propuštene dve šanse da se oblast planiranja i izgradnje uredi, 2003. i 2009. godine
- Nedostaci i ovog Nacrta:
 - Zakon je u dobrom delu arbitraran i njegova primena zavisi od donošenja oko 60 podzakonskih akata
 - Dovodi do spuštanja arbitraže na niži upravni nivo (gradovi i opštine)
 - Pokušava delimično rešiti i pitanje restitucije
 - Pretvaranjem prava korišćenja građevinskog zemljišta u pravo svojine definitivno će se onemogućiti sprovođenje restitucije naturalnim povraćajem ili korporativizacijom u zemljišne fondove

Aktuelnosti u ekonomskoj politici

- Nema konsenzusa!
- Prodaja “Maksija”
 - Alternativa modelu koji traži proširenje zadataka monetarne politike
- Šta nije sporno u različitim predlozima ekonomskoj politici?
 - Razvojni model baziran na rastu proizvodnje za izvoz (pre svega u industriji, energetici i poljoprivredi)
 - Stvaranje povoljnog ambijenta za podizanje aktivnosti kroz investicije
 - O svemu tome i mnogo više u studiji „Postkrizni model ekonomskog rasta i razvoja Srbije 2011-2010“ i na decembarskom savetovanju NDE i 2009. i 2010. godine (za Vladu nezanimljivom)

- Šta jeste sporno i oko čega, ipak, ne postoji konsenzus?
 - Zaokružen *makroekonomski okvir* mora da postoji, kako bi se javni interes našao ispred privatnog interesa. Nacionalna privreda ne funkcioniše kao jedno veliko preduzeće
 - Svaka razvojna strategija mora imati tri osnovna elementa: makroekonomski okvir, reformske i ekonomske politike i tzv sektorske politike
 - *Primer poljoprivrede* – sektor bez strategije i koncepta:
 - Odluke se donose sa zakašnjenjem, bez analitike i sagledavanja posledica na ostale delove proizvodnog lanca. Interni *ad hoc* sporazumi prerađivača, izvoznika, trgovaca i Vlade nisu način kojim se može voditi razvojna politika sektora i štiti interes potrošača.
 - Šta znače zahtevi za *monetarnom politikom u službi privrede*?
 - Suština tog predloga je da NBS, povećanom ponudom novca, učestvuje u rešavanju problema nelikvidnosti, tako što će pomoći velike investitore – dok traju devizne rezerve u uslovima stabilnog kursa po svaku cenu

- Šta jeste problem monetarne politike?
 - Globalna i domaća inflacija (u svetu januarska inflacija čak 3%)
 - Zaoštavanje monetarnih politika u razvijenim zemljama – porast kamatnih stopa i kod nas
 - Argument za zahteve o proširenju ciljeva zastareo
 - Priča o niskoj referentnoj kamatnoj stopi u razvijenim zemljama neutemeljena – kod nas monetarna relaksacija do tzv. nultog ograničenja nije imala podlogu u dužoj deflaciji

- Šta treba da bude cilj monetarne politike?
 - Opređenje NBS ispravno – Stabilnost cena jeste cilj o kome centralna banka može i treba da vodi računa
 - Finansijska stabilnost i podrška privrednom rastu – dopunski ciljevi (u Zakonu o NBS); tako i treba da bude
 - O čemu treba raspravljati (što se u MAT-u i čini): o intenzitetu raspoloživih instrumenata - referentne kamatne stope, obavezne rezerve i intervencija na deviznom tržištu
 - O čemu ne treba iznova raspravljati: o ciljevima i strategiji NBS, pošto bi udaljevanje od orijentacije ka stabilnim cenama otvorilo prostor za različite interpretacije uloge NBS i, vrlo verovatno, za neodgovornu monetarnu politiku, makroekonomsku nestabilnost i ugrožavanje privrednog rasta i razvoja.